

I

(Teave)

EUROOPA PARLAMENT

NÕUKOGU

KOMISJON

Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate, Euroopa Parlamendi ja Komisjoni ühisavaldus Euroopa Liidu arengupoliitika küsimuses: "Euroopa konsensus"

(2006/C 46/01)

EUROOPA KONSENSUS ARENGU KÜSIMUSES

Arengu väljakutse

1. Vaesuse kõrvaldamine ja jätkusuutlik areng pole kunagi olnud nii oluline kui praegu. Vaesuse kõrvaldamine leiab aset üha enam globaliseerivas ja üksteisega seotud maailmas; selline olukord on loonud uusi võimalusi ning samuti uusi väljakutseid.

Ülemaailmse vaesusega võitlemine pole üksnes moraalne kohustus; see aitab samuti luua stabiilsemat, rahu-meelsemat, jõukamat ja õiglasemat maailma ning kajastab rikkamate ja vaesemate riikide vastastikust sõltuvust. Sellises maailmas ei lubaks me iga tund 1 200 lapsel vaesuse tõttu surra ning me ei vaataks tegevuse-tult pealt, kuidas 1 miljard inimest näevad vaeva, et vähem kui ühe dollariga päevas toime tulla ning kuidas igal aastal sureb rohkem kui 6 miljonit inimest HIV/AIDSi, tuberkuloosi ja malaaria tõttu. Arengupoliitika on ELi ⁽¹⁾ ja kõikide arengumaade ⁽²⁾ suhete keskmes.

2. Arengukoostöö kuulub Euroopa Ühenduse ⁽³⁾ ja liikmesriikide jagatud pädevusse. Ühenduse poliitika arengukoostöö alal täiendab liikmesriikide teostatavat poliitikat. Arengumaadel on endil esmane vastutus oma arengu eest. Kuid ka arenenud riigid kannavad antud valdkonnas vastutust. EL on nii enda liikmesriikide kui ühenduse tasandil pühendunud oma kohustuste täitmisele. EL on oma liikmesriikide koostöö tulemusel oluline jõud positiivse muutuse esilekutsumiseks. EL osutab üle poole maailma arenguabist ning on võtnud kohustuse seda abi suurendada ning selle kvaliteeti ja tõhusust parandada. Samuti on EL arengumaade kõige olulisem majandus- ja kaubanduspartner ning pakub arengumaadele, eelkõige vähim arenenud riikidele, spetsiifilisi kaubandussoodustusi.

3. Liikmesriigid ja ühendus järgivad võrdsel määral mitmepoolsel tasandil kokku lepitud aluspõhimõt-teid, põhiväärtusi ja arengueesmärke. Meie kooskõlastamise ja ühtlustamise alased jõupingutused peavad aitama suurendada abi tõhusust. Sel eesmärgil esitab "Euroopa konsensus arengu küsimuses" viimastel aastatel tehtud edusammudele tuginedes esimest korda ühise nägemuse, mis suunab ELi arengukoostöö

⁽¹⁾ EL hõlmab nii liikmesriike kui Euroopa Ühendust.

⁽²⁾ Arengumaad on kõik riigid, kes on loetletud ametliku arenguabi saajate loetelus, mille OECD arenguabikomitee 2006. aasta aprillis vastu võtab.

⁽³⁾ Ühenduse arengukoostöö põhineb Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklitel 177–181.

alast tegevust nii liikmesriikide kui ühenduse tasandil. Nimetatud ühine nägemus on käesoleva avalduse esimese osa teemaks; teises osas esitatakse Euroopa Ühenduse arengupoliitika, mis suunab nimetatud nägemuse elluviimist ühenduse tasandil, ning täpsustatakse täiendavalt ühenduse tasandil võetavate konkreetsete meetmete spetsiifilisi prioriteete.

4. Euroopa konsensus arengu küsimuses on ühiselt kokku lepitud nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate, Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni poolt.

I OSA: EUROOPA LIIDU NÄGEMUS ARENGU KÜSIMUSES

Arengu küsimuses kujundatud Euroopa konsensus esimeses osas esitatakse arengukoostöö ühised eesmärgid ja põhimõtted. Selles kinnitatakse ELi pühendumust vaesuse kõrvaldamisele, omavastutusele, partnerlusele, suurema ja parema abi osutamisele ning arengupoliitika sidususe edendamisele. Sellega suunatakse ühenduse ja liikmesriikide arengukoostöö alaseid tegevusi kõikides arengumaades⁽¹⁾, järgides seejuures vastastikuse täiendavuse põhimõtet.

1. Ühised eesmärgid

5. ELi arengukoostöö esmaseks ja üldiseks eesmärgiks on jätkusuutliku arengu kontekstis vaesuse kõrvaldamine, sealhulgas aastatuhande arengueesmärkide saavutamine.

6. Aastatuhande kaheksa arengueesmärki on järgmised: kõrvaldada äärmine vaesus ja nälg; võimaldada kõigile algharidus; edendada soolist võrdsust ja suurendada naiste sõltumatust; vähendada laste suremust; parandada sünnitajate ja emade tervishoidu; võidelda HIV/AIDSi, malaaria ja teiste haigustega; tagada keskkonناسäästlikkus ning luua ülemaailmne partnerlus arenguküsimustega tegelemiseks.

7. Kinnitame, et arengu näol on tegemist põhieesmärgiga, ning et jätkusuutlik areng hõlmab head valitsemistava, inimõigusi ning poliitilisi, majanduslikke, sotsiaalseid ja keskkonnaaspekte.

8. EL on otsustanud teha tööd, et toetada nimetatud eesmärkide ning olulisematel ÜRO konverentsidel ja tippkohtumistel⁽²⁾ kokku lepitud arengueesmärkide saavutamist.

9. Kinnitame oma kohustust edendada arengupoliitika sidusust, mis tugineb selle tagamisel, et EL võtaks arengukoostöö eesmärgid arvesse iga rakendatava poliitika puhul, mis tõenäoliselt mõjutab arengumaid, ning et selline poliitika toetaks arengueesmärgi.

10. Arenguabiga toetatakse jätkuvalt vaeseid elanikke kõikides arengumaades, sealhulgas väikese ja keskmise sissetulekuga riikides. EL käsitleb vähim arenenud ja teiste väikese sissetulekuga riikide toetamist jätkuvalt esmatähtsa tegevusena, mis võimaldab saavutada tasakaalustatumat ülemaailmset arengut, ning tunnustab vajadust koondada iga liikmesriigi abitegevus valdkondadesse ja piirkondadesse, kus tal on suhtelised eelised ja kus abi saab anda vaesusevastasele võitlusele suurima lisaväärtuse.

⁽¹⁾ Liikmesriikide arengukoostöö alased tegevused on vastavalt OECD arenguabikomitee kokkuleppele määratletud ametliku arenguabina.

⁽²⁾ 1990ndate aastate ÜRO konverentsidel sotsiaalsetes, majanduse, keskkonna, inimõiguste, rahvastiku, soojätkamise tervishoiu ja soolise võrdsuse valdkondades vastu võetud tegevuskavad, mida on aastatel 2002–2005 kinnitatud järgmistel konverentsidel ja tippkohtumistel: aastatuhande arengueesmärkide 2000. aasta deklaratsiooni käsitlev 2002. aasta Monterrey konverents, jätkusuutlikku arengut käsitlev 2002. aasta Johannesburgi tippkohtumine, aastatuhande tippkohtumine 2005. aastal New Yorgis.

2. Vaesuse kõrvaldamise mitmemõõtmelised aspektid

11. Vaesus hõlmab kõiki valdkondi, kus nii meestel kui naistel on piiratud võimalused ning kus neisse erinevates ühiskondades ja kohalikes oludes suhtutakse kui võimetutesse. Vaesuse keskpunktis on majanduslik, inim-, poliitiline, sotsiaalkultuuriline ja enese kaitsmise võimekus. Vaesus on seotud selliste inimvõimekustega nagu tarbimine ja toiduainetega kindlustatus, tervishoid, haridus, õiguste omamine, arvamuse väljendamise võimalus, inimeste (eelkõige vaeste) turvalisus, inimväärikus ja inimväärne töö. Seetõttu on vaesusega võitlemine edukas üksnes sel juhul, kui võrdset tähtsust omistatakse inimestesse investeerimisele (eelkõige tervishoid, haridus ja võitlus HIV/AIDSi vastu), loodusvarade (näiteks metsa, vee, merevarude ja pinnase) kaitsele, maapiirkondade tuluallikate säilitamisele ja jõukust loovatele investeeringutele (rõhuasetusega sellistele küsimustele nagu ettevõtlus, töökohtade loomine, juurdepääs laenudele, omandiõigused ja infrastruktuur). Naiste sõltumatuse suurendamine on igasuguse arengu võtmetingimuseks ja sooline võrdõiguslikkus peaks olema kõikide poliitiliste strateegiate keskseks osaks.

12. Aastatuhande arengueesmärkide tegevuskava ning jätkusuutliku arengu kontekstis vaesuse kõrvaldamise majanduslikud, sotsiaalsed ja keskkonnaalased mõõtmelised hõlmavad mitmeid arengualaseid tegevusi, nagu näiteks demokraatlik valitsemistava, poliitilised, majandus- ja sotsiaalreformid, konfliktide ennetamine, sotsiaalne õiglus, inimõiguste edendamine ning õiglane juurdepääs avalikele teenustele, haridusele, kultuurile, tervishoiule (sealhulgas seksuaal- ja soojätkamise tervishoid ja õigused vastavalt rahvusvahelise rahvastiku- ja arengukonverentsi Kairo tegevuskavale) ja keskkonnale ning loodusvarade säästev majandamine, vaeseid toetav majanduskasv, kaubandus ja areng, migratsioon ja areng, toiduainetega kindlustatus, laste õigused, sooline võrdõiguslikkus ning sotsiaalse sidususe ja inimväärsete töökohtade loomise edendamine.

3. Ühised väärtused

13. ELi ja kolmandate riikide partnerlus ja dialoog edendab järgmisi ühiseid väärtusi: inimõiguste ja põhivabaduste austamine, rahu, demokraatia, hea valitsemistava, sooline võrdõiguslikkus, õigusriik, solidaarsus ja õiglus. EL võtab oma kindlaks kohustuseks saavutada tõhus mitmepoolsus, mille puhul kõik maailma riigid jagavad vastutust arengu eest.

4. Ühised põhimõtted

4.1 Omavastutus, partnerlus

14. EL on võtnud oma kohustuseks järgida põhimõtet, mille kohaselt on partnerriikidel arengustrateegiatega ja -programmide osas omavastutus. Arengumaade esmaseks vastutuseks on luua soodne siseriiklik keskkond nende enda ressursside mobiliseerimiseks, sealhulgas ka sidusa ja tõhusa poliitika teostamiseks. Nimetatud põhimõtete järgimine võimaldab anda kohandatud toetust, mis vastab abisaava riigi erivajadustele.

15. EL ja arengumaad jagavad koos vastutust nende partnerluses tehtud ühiste jõupingutuste eest. EL toetab partnerriikide vaesuse vähendamise, arengu- ja reformistrateegiaid, mis keskenduvad aastatuhande arengueesmärkide saavutamisele, ning ühtlustab oma tegevust partnerriikide süsteemide ja menetlustega. ELi abi paremaks suunamiseks omavad võtmetähtsust edunäitajad ja korrapärane abi hindamine.

16. EL tunnustab kodanike poolt demokraatlikult valitud esindajate esmatähtsat rolli järelevalve teostajana. Seetõttu toetab EL rahvuskogude, parlamentide ja kohalike omavalitsuste suuremat kaasamist.

4.2 Süvendatud poliitiline dialoog

17. Poliitiline dialoog on oluline moodus arengueesmärkide saavutamiseks. Ühise arusaamise kujundamise ja toetusmeetmete määratlemise eesmärgil hinnatakse liikmesriikide ja Euroopa Liidu institutsioonide (nõukogu, komisjoni ja Euroopa Parlamendi) poolt nende pädevuse piires peetava poliitilise dialoogi raames korrapäraselt hea valitsemistava, inimõiguste, demokraatlike põhimõtete ja õigusriigi austamist. Nimetatud dialoogil on oluline ennetav mõõde ning dialoogi eesmärk on tagada nimetatud põhimõtete järgimine. Dialoogi käigus käsitletakse samuti võitlust korruptsiooni, ebaseadusliku sissetuleku ja inimkaubanduse vastu.

4.3 Kodanikuühiskonna osalemine

18. EL toetab kõikide huvirühmade laialdast osalemist riikide arengus ja julgustab kõiki ühiskonna sektoreid sellest osa võtma. Kodanikuühiskond, sealhulgas majandus- ja sotsiaalpartnerid nagu ametiühingud ja tööandjate organisatsioonid, erasektor, valitsusvälised organisatsioonid ja teised valitsusvälised osalejad omavad eelkõige partnerriikides demokraatia, sotsiaalse õigluse ja inimõiguste edendamisel olulist rolli. EL tõhustab oma toetust valitsusväliste osalejate suutlikkuse arendamisele, et tugevdada nende osakaalu arenguprotsessis ning edendada poliitilist, sotsiaalset ja majanduslikku dialoogi. Samuti tunnustatakse Euroopa kodanikuühiskonna olulist rolli; selleks pöörab EL erilist tähelepanu arenguküsimustega seotud koostamisele ja ELi kodanike teadlikkuse tõstmisele.

4.4 Sooline võrdõiguslikkus

19. Soolise võrdõiguslikkuse ja naiste õiguste edendamine pole oluline mitte ainult iseenesest, vaid tege- mist on ühega peamistest inimõigustest ja sotsiaalse õigluse küsimusega ning lisaks aitab see saavutada aastatuhande kõiki arengueesmärke ning rakendada Pekingi tegevusprogrammi, Kairo tegevusprogrammi ja naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimist käsitlevat konventsiooni. Seetõttu pöörab EL oma suhteid arengumaadega puudutavas poliitikas ja praktikas olulist tähelepanu soolisele võrdõiguslikkusele.

4.5 Riikide nõrgenemise küsimuse käsitlemine

20. EL parandab oma suhteid keeruliste partnerluste ja ebakindlate riikidega, kus elab kolmandik maailma vaestest elanikest. EL tugevdab oma konfliktide ennetamise alaseid jõupingutusi⁽¹⁾ ja toetab riikide nõrgenemise ennetamist, tehes seda haldusreformi, õigusriigi, korruptsioonivastaste meetmete ja jätkusuutlike riiklike institutsioonide ülesehitamise kaudu, mis aitavad neil institutsioonidel täita mitmeid põhiülesandeid ja rahuldada nende kodanike vajadusi. EL kasutab ebakindlate riikide suutlikkuse suurendamisel võimaluse korral riiklike süsteeme ja strateegiaid. EL on seisukohal, et läbikukkunud riikide tekkimise vältimiseks ei katkesta ta suhtlust asjaomase riigiga ka kõige keerukama olukorra ilmnemise korral.

21. Üleminekuolukorras toetab EL hädaabi, taastumise ja pikaajalise arengu vahelisi seoseid. Kriisijärgset arengut suunatakse integreeritud üleminekustrateegiate abil, mille eesmärgiks on ennistada institutsioonilist suutlikkust, esmaseid infrastruktuure ja sotsiaalteenuseid, suurendada toiduainetega kindlustatust ning pakkuda püsivaid lahendusi põgenikele ja ümberasustatud isikutele ning üldist julgeolekut kodanikele. ELi tegevus toimub mitmepoolsete jõupingutuste raamistikus, kuhu kuulub ka ÜRO rahutaastamise komisjon, ning nende eesmärgiks on omavastutuse ja partnerluse põhimõtete taastamine.

⁽¹⁾ See on sätestatud Euroopa Ülemkogu 2001. aasta juuni Göteborgi kohtumisel vastuvõetud vägivaldsete konfliktide ennetamise ELi programmis.

22. Mõned arengumaad on loodusõnnetuste, kliimamuutuste, keskkonnaseisundi halvenemise ja välise majandusvõime suhtes eriti tundlikud. Liikmesriigid ja ühendus toetavad nendes riikides õnnetuste ennetamist ja nendeks valmisolekut, et suurendada selliste väljakutsete ilmnemise korral nende vastupanuvõimet.

5. Suurema ja parema abi osutamine

5.1 Rahaliste vahendite suurendamine

23. Euroopa Liit omab jätkuvalt pikaajalisi kohustusi arengu valdkonnas. EL on vastu võtnud ajakava, mille alusel peavad liikmesriigid 2015. aastaks tõstma arenguabi taseme 0,7 %-ni rahvamajanduse kogutulu- ja saavutama 2010. aastaks kollektiivse vaheeesmärgi, milleks on 0,56 % rahvamajanduse kogutulu-⁽¹⁾, ning kutsub partnereid üles seda eeskuju järgima. Nimetatud kohustused peaksid 2010. aastaks kahekordistama iga-aastast ELi abi enam kui 66 miljardi euroni. Kaalutakse täiendavaid võlakergendusi ning rahastamise uuenduslikke allikaid, et jätkusuutlikult ja prognoositavalt suurendada kättesaadavate vahendite hulka. Vähemalt pool sellest täiendavast abist eraldatakse Aafrikale, austades samas täiel määral iga liikmesriigi prioriteete arenguabi valdkonnas. Vahendite eraldamine toimub objektiivselt ja läbipaistvalt ning vastavalt abisaavate riikide vajadustele ja tulemustele, võttes arvesse nende spetsiifilisi olusid.

24. Aastatuhande arengueesmärkide saavutamiseks jätkatakse peamise tähelepanu pööramist vähim arenenud riikidele ja teistele väikese sissetulekuga riikidele, mida tõendab nendes riikides suunatava ELi abi suur osakaal⁽²⁾. Samuti toetab EL jätkuvalt keskmise sissetulekuga riikide (eelkõige selle rühma vaesemate liikmete) arengut, mis toetab vaeseid, ning meie poolt kõikidele arengumaadele antav arenguabi on keskendatud vaesuse vähendamisele selle mitmemõõtmelistes aspektides ja jätkusuutliku arengu kontekstis. Erilist tähelepanu pööratakse ebakindlatele riikidele ja abist ilma jäänud riikidele.

5.2 Tõhusam abi

25. Lisaks abi suurendamisele osutab EL ka paremat abi. Vähendatakse abi osutamise tegevuskulusid ja suurendatakse selle üleilmset mõju. EL on pühendunud tegema koostööd kõigi arengupartneritega, et suurendada enda osutatava abi kvaliteeti ja mõju, parandada abiandmise tavasid ning aidata meie partnerriikidel suurenenud abivõogusid tõhusamalt kasutada. EL viib kõigis arengumaades ellu abi tõhususe valdkonnas võetud kohustused⁽³⁾ ja jälgib nende täitmist, sealhulgas kehtestab EL 2010. aastaks konkreetsed eesmärgid. Selles osas on keskseteks põhimõteteks riiklik omavastutus, kohapealselt tasandilt alguse saav abiandjatevaheline kooskõlastamine ja ühtlustamine, abi saavate riikide süsteemidega ühtlustamine ning suund tulemuste saavutamisele.

26. Arenguabi on võimalik osutada erinevate meetmete abil, mis võivad üksteist täiendada (projektide toetamine, sektoripõhiste programmide toetamine, sektori- ja uldeelarve toetamine, humanitaarabi ja kriisennetuse toetamine, toetused kodanikuühiskonnale ja selle kaudu ning normide, standardite ja õigusaktide lähendamine jne), ning arvestades seda, millised meetmed on igas riigis kõige tulemuslikumad. Kui asjaolud seda võimaldavad, tuleks omavastutuse tugevdamiseks, partneri riikliku vastutuse ja riiklike menetluste toetamiseks, vaesuse vähendamise riiklike strateegiatega rahastamiseks (sealhulgas ka tervishoiu ja hariduse eelarvete tegevuskulud) ning mõistliku ja läbipaistva riikliku rahastamise edendamiseks suurendada toetust üld- või sektorieelarvele.

27. Partnerriigid vajavad stabiilset abi tõhusaks planeerimiseks. Seetõttu kohustub EL kasutama prognoositavamaid ja stabiilsemaid abi osutamise mehhanisme.

⁽¹⁾ Nõukogu 2005. aasta mai järeldustes sätestatakse, et: Liikmesriigid, kus ametlik arenguabi ei moodusta veel 0,51 % rahvamajanduse kogutulust, kohustuvad oma vastavate eelarve jaotamise protsesside raames saavutama nimetatud taseme 2010. aastaks ning liikmesriigid, kus see tase on juba ületatud, kohustuvad oma jõupingutusi jätkama. Liikmesriigid, kes ühinesid ELiga pärast 2002. aastat ja kus ametlik arenguabi ei moodusta veel 0,17 % rahvamajanduse kogutulust, püüavad oma ametlikku arenguabi suurendada, et saavutada oma vastavate eelarve jaotamise protsesside raames nimetatud tase 2010. aastaks, ning liikmesriigid, kus see tase on juba ületatud, kohustuvad oma jõupingutusi jätkama. Liikmesriigid kohustuvad saavutama eesmärgi, mille kohaselt ametlik arenguabi peab 2015. aastaks moodustama 0,7 % rahvamajanduse kogutulust, ning liikmesriigid, kes selle taseme juba on saavutanud, kohustuvad seda taset ületama. Liikmesriigid, kes ühinesid ELiga pärast 2002. aastat, püüavad 2015. aastaks suurendada oma ametlikku arenguabi 0,33 %-ni rahvamajanduse kogutulust.

⁽²⁾ 2003. aastal eraldas EL (välja arvatud 2004. aastal liitunud liikmesriigid) keskmiselt 67 % abist väikese sissetulekuga riikidele (OECD arenguabi komisjoni andmed).

⁽³⁾ 2003. aasta veebruari Rooma deklaratsioon ja 2005. aasta märtsi Pariisi deklaratsioon.

28. Võla vähendamine toob endaga samuti kaasa prognoositava rahastamise. EL peab väga oluliseks mittejätkusuutlike võlakoorumuste osas lahenduste leidmist, seda eelkõige suurtes võlgades olevate vaeste riikide maksmata mitmepoolsete võlgade osas ning vajaduse ja võimaluse korral ka selliste riikide osas, keda on tabanud välised vapustused või kes on konfliktist väljumas.

29. EL edendab abi edasist lahtisidumist, mis läheb eelkõige toiduabi osas kaugemale OECD praegustest soovitustest.

5.3 Kooskõlastamine ja vastastikune täiendavus

30. Ühendus ja liikmesriigid parandavad asutamislepingu vaimus kooskõlastamist ja vastastikust täiendavust. Parim moodus vastastikuse täiendavuse tagamiseks on partnerriikide riikliku ja piirkondliku tasandi prioriteetide arvestamine. EL edendab kooskõlastamist, ühtlustamist ja lähendamist⁽¹⁾. EL julgustab partnerriike endi arenguprotsesse ise juhtima ja toetama abiandjate laiapõhjalist osalemist riiklikes ühtlustamise tegevuskavades. Vajadusel kehtestab EL paindlikud teekaardid, millega sätestatakse, kuidas liikmesriigid saavad ühtlustamise riiklikele tegevuskavadele ja jõupingutustele kaasa aidata.

31. EL on võtnud kohustuse edendada abiandjate tegevuse paremat kooskõlastamist ja vastastikust täiendavust ning teeb selle nimel tööd mitmeaastase ühise kavandamise suunas, mis tugineb partnerriikide vaesuse vähendamise või samaväärsetele strateegiatele, riikide endi eelarveprotsessidele, ühistele rakendusmehhanismidele (sealhulgas ühisanalüüsidele), kõiki abiandjaid kaasavatele ühistele missioonidele ja kaasrahastamise korra kasutamisele.

32. EL võtab juhtrolli abi osutamise tõhususe parandamist käsitleva Pariisi deklaratsiooni rakendamisel ning on sellega seoses võtnud endale neli täiendavat kohustust: osutada kogu võimekuse tugevdamise alast abi kooskõlastatud programmide kaudu ja kasutades üha enam mitut abiandjat hõlmavat korda; suunata 50 % valitsuste poolt valitsustele osutatavast abist läbi riiklike süsteemide, sealhulgas suurendades sellise abi osakaalu, mida me osutame eelarvetoetuse või sektoripõhise lähenemise kaudu; vältida projektide mis tahes uute rakendusüksuste loomist; vähendada kooskõlastamata missioonide arvu 50 % võrra.

33. EL kasutab uute liikmesriikide kogemusi (näiteks ülemineku juhtimise valdkonnas) ja aitab tugevdada nende kui uute abiandjate rolli.

34. Jõupingutuste kattumise vältimiseks ning ülemaailmse abi mõju ja tõhususe suurendamiseks kohustub EL täitma nimetatud tegevuskava tihedas koostöös partnerriikide, teiste kahepoolsete arengupartnerite ning mitmepoolsete tegutsejatega, nagu ÜRO ja rahvusvahelised finantsinstitutsioonid. Samuti edendab EL arengumaade seisukohtade esitamise võimaluste parandamist rahvusvahelistes institutsioonides.

6. Arengupoliitika sidusus

35. EL on täielikult pühendunud meetmete võtmisele, mis edendavad arengupoliitika sidusust mitmes valdkonnas⁽²⁾. On oluline, et arenguga mitteseotud poliitikad aitavad kaasa arengumaade poolt aastatuhande arengueesmärkide saavutamiseks tehtavatele jõupingutustele. EL võtab arengukoostöö eesmärgi arvesse iga poliitika puhul, mida ta rakendab ja mis tõenäoliselt mõjutab arengumaid. Et muuta see pühendumus reaalsuseks, tugevdab EL kõigil tasanditel arengualaste menetluste, vahendite ja mehhanismidega seotud poliitika sidusust, kindlustab piisavad vahendid ning jagab nimetatud eesmärkide täitmise edendamiseks parimaid tavasid. Tegemist on ELi märkimisväärse täiendava panusega aastatuhande arengueesmärkide saavutamiseks.

⁽¹⁾ See hõlmab nõukogu 2004. aasta novembri järeldusi "Kooskõlastamise, ühtlustamise ja lähendamise edendamine: ELi panus".

⁽²⁾ 2005. aasta mais toimunud nõukogu istungi järeldustes kinnitatakse, et EL on kohustatud saavutama need eesmärgid, mis sisaldasid arengupoliitika sidusust käsitlevas komisjoni teatises, milles käsitleti kaubanduse, keskkonna, kliimamuutuse, julgeoleku, põllumajanduse, kalanduse, globaliseerumise sotsiaalse mõõtme, tööhõive ja inimväärse töö, migratsiooni, teadusuuringute ja uuenduste, infoühiskonna ning transpordi ja energeetika valdkondi.

36. EL toetab igati Doha arenguvoorust kiiret, ambitsioonikat ja vaeseid toetavat lõpuleviimist ning ELi-AKV majanduspartnerluse kokkuleppeid. Arengumaad peaksid oma kaubanduspoliitikat kujundama ja reformima kooskõlas oma laiemate riiklike arengukavadega. Osutame vaestele riikidele täiendavat kaubandusvõimekuse arendamise alast toetust. Erilist tähelepanu pööratakse vähimarenenud ja kõige nõrgematele riikidele. EL jätkab tööd selle nimel, et toimuks turgude kontrollitud avamine (eelkõige nende toodete osas, mille ekspordist arengumaad on huvitatud), mida toetaks avatud, erapooletu, õiglane ja reeglitel põhinev mitmepoolne kaubandussüsteem, mis võtab arvesse nõrgemate riikide huve ja muresid. Arenenud riikide ja arengumaade vahelise ning arengumaadevahelise kaubanduse edendamise eesmärgil käsitleb EL eri- ja ebavõrdse kohtlemise ning eeliskohtlemise kaotamise küsimusi. EL jätkab tööd selle nimel, et kõik arenenud riigid kehtestaksid vähimarenenud riikidele enne Doha vooru lõppemist või üldisemal viisil kvoodi- ja tariifivaba turulepääsu. EL vähendab reformitud ühise põllumajanduspoliitika (CAP) raames oluliselt kaubandusmoonutuste taset, mis on seotud ELi põllumajandussektori suhtes rakendatavate toetusmeetmetega, ning hõlbustab arengumaade põllumajanduse arengut. EL toetab asümmeetria ja paindlikkuse eesmärke kooskõlas arenguvajadustega ning majanduspartnerluse kokkulepete rakendamise eesmärgil. EL pöörab jätkuvalt erilist tähelepanu nende riikide arengueesmärkidele, kellega ühendus on sõlminud või kellega ta sõlmib kalanduslepingud.

37. Ebakindlus ja vägivaldsed konfliktid on ühed suurimad takistused aastatuhande arengueesmärkide saavutamisele. Julgeolek ja areng on ELi ja kolmandate riikide vaheliste suhete olulised ja teineteist täiendavad aspektid. Mõlemad annavad oma tegevustega panuse turvalise keskkonna loomisele ning vaesuse, sõja, keskkonnaseisundi halvenemise ning mittetoimivate majanduslike, sotsiaalsete ja poliitiliste struktuuride nõiaringi lõhkumisele. EL tugevdab ühenduse ja liikmesriikide pädevuse piires kontrolli oma relvaekspordi üle eesmärgiga vältida EL-is toodetud relvastuse kasutamist tsiviilelanikkonna vastu või olemasolevate pingete või konfliktide süvendamist arengumaades ning võtab kooskõlas väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona ebaseadusliku kaubanduse vastase võitluse Euroopa strateegiaga konkreetseid meetmeid, et piirata väike- ja kergrelvade kontrollimatut levikut. Samuti toetab EL igati kohustust kaitsta elanikkonda. Me ei saa tegevusetult pealt vaadata, kuidas pannakse toime genotsiide, sõjakuritegusid, etnilist puhastust või teisi rahvusvahelise humanitaarõiguse ja inimõiguste jämedaid rikkumisi. EL toetab rahvusvahelise rahu ja julgeoleku tugevdamise protsessis suurema rolli andmist piirkondlikele ja allpiirkondlikele organisatsioonidele, sealhulgas konfliktide ennetamise valdkonnas abiandjate poolt antavate toetuste koordineerimisvõimekuse suurendamist.

38. EL annab oma panuse globaliseerumise sotsiaalse mõõdme tugevdamisse ning tööhoive ja kõigile inimväärse töö võimaldamise edendamisse. Püüame muuta migratsiooni arengu seisukohalt positiivseks faktoriks, tehes seda vaesuse vähendamisele suunatud konkreetsete meetmete edendamise, sealhulgas kodumaale raha ülekandmise lihtsustamise abil ning piirates väljaõppinud töötajaid puudutavat "ajude väljavoolu". EL juhib ülemaailmseid jõupingutusi pillava tarbimise ja tootmise ohjeldamiseks. Aitame arengumaadel rakendada mitmepoolseid keskkonnakokkuleppeid ja edendada vaeseid riike toetavaid keskkonnalaadset algatusi. EL kinnitab oma otsustavust võidelda kliimamuutustega.

7. Areng kui vahend ülemaailmsetele väljakutsetele reageerimiseks

39. Arenguküsimuses võetavad ELi meetmed, mis on keskendatud jätkusuutliku arengu kontekstis vaesuse kõrvaldamisele, annavad olulise panuse arengumaade suhtes globaliseerumisprotsessi hüvede õiglasemale optimeerimisele ja kulude õiglasemale jagamisele, mis on üldise rahu ja stabiilsuse huvides, ning maailma ees seisvate peamiste väljakutsete põhjuseks oleva ebavõrdsuse vähendamisele. Tänapäeval on rahvusvahelise üldsuse peamine ülesanne tagada, et globaliseerumine oleks kogu inimkonna jaoks positiivne jõud.

40. Vaesuse vähendamine ja jätkusuutliku arengu edendamine on iseenesest vajalikud eesmärgid. Aastatuhande arengueesmärkide saavutamine teenib samuti kollektiivse ja individuaalse pikaajalise rahu ja julgeoleku huve. Rahu ja julgeolekuta pole areng ja vaesuse kõrvaldamine võimalikud ning arengu ja vaesuse kõrvaldamiseta pole võimalik saavutada püsivat rahu. Samuti on areng kõige tõhusam pikaajaline lahendus, mis vähendab pealesunnitud ja ebaseaduslikku sissetulekut ning inimkaubandust. Areng omab võtmerolli sellise säästva tarbimise ja tootmise edendamisel, mille puhul oleks majanduskasvu kahjustavad tagajärjed ümbritsevale keskkonnale võimalikult väikesed.

II OSA: EUROOPA ÜHENDUSE ARENGUPOLIITIKA

Ühisavalduse "Euroopa konsensus arengu küsimuses" teises osas esitatakse Euroopa Ühenduse uuendatud arengupoliitika, millega rakendatakse esimeses osas esitatud Euroopa nägemust arengu küsimuses, tehes seda ühendusele usaldatud vahenditega ja vastavalt asutamislepingule. Selles täpsustatakse ühenduse rolli ja lisaväärtust ning seda, kuidas ühenduse tasandil rakendada käesolevas ühisnägemuses määratletud eesmärgid, põhimõtteid, väärtusi, arengupoliitika sidusust ja kohustusi. Sellega määratletakse prioriteetid, mida tuleb seejärel kajastada tõhusates ja sidusates arengukoostöö programmides riikide ja piirkondade tasandil. Sellega suunatakse ühenduse kõikides vahendites ja kolmandate riikide suhtes kehtestatud koostööstrateegiates sisalduva arenguabi komponendi planeerimist ja rakendamist (¹). Ühenduse teised poliitikavaldkonnad, mis mõjutavad arengumaid, võtavad seda arengupoliitika sidususe tagamise eesmärgil arvesse.

41. Arengukoostöö alane ühenduse poliitika täiendab liikmesriikide poliitikat (²).

42. Ühenduse arengupoliitika peamiseks eesmärgiks on jätkusuutliku arengu kontekstis vaesuse kõrvaldamine, sealhulgas ka aastatuhande arengueesmärkide saavutamine, ning demokraatia, hea valitsemistava ja inimõiguste edendamine, nagu on määratletud I osas. Ühenduse tasandil tehakse nimetatud eesmärkide täitmiseks tööd kõigis arengumaades ning neid eesmärgid kasutatakse ka arenguabi komponentides, mis sisalduvad kõigis koostööstrateegiates kolmandate riikidega.

43. Ühendus kohaldab kõiki I osas määratletud põhimõtteid, sealhulgas abi tõhusust käsitlevaid põhimõtteid: riiklik omavastutus, partnerlus, kooskõlastamine, ühtlustamine, abi saavate riikide süsteemidega ühtlustamine ning keskendumine tulemuste saavutamisele.

44. Samuti edendab ühendus arengupoliitika sidusust, mis tugineb selle tagamisele, et ühendus võtab arengukoostöö eesmärgid arvesse iga sellise poliitika puhul, mida ta rakendab ja mis tõenäoliselt mõjutab arengumaid.

45. Ühendus tugevdab kõikide tegevuste raames süvalaiendamise tüüpi lähenemist valdkondadevahelistele küsimustele, mis on esitatud jaos 3.3 "Süvalaiendamise tüüpi lähenemise tugevdamine".

1. Ühenduse eriline roll ja suhtelised eelised

46. Komisjon täidab talle asutamislepinguga antud volituste piires arenguküsimustes olulist rolli. Erilise tähtsusega on komisjoni ülemaailmne kohalolek, tema tegevus arengupoliitika sidususe edendamiseks, tema spetsiifiline pädevus ja teadmised, tema algatusõigus ühenduse tasandil, tema tegevus kooskõlastamise ja ühtlustamise hõlbustamiseks ning tema riigiülene olemus. Ühendust saab esile tõsta tänu tema suhtelistele eelistele ja lisaväärtusele, mis võimaldavad vastastikust täiendavust liikmesriikide ja teiste rahvusvaheliste abiandjate kahepoolse poliitikaga.

47. Komisjon püüab ühenduse nimel anda lisaväärtust alljärgnevalt kirjeldatud rollide täitmise kaudu.

48. Esiteks, ülemaailmne kohalolek. Komisjoni kui arengupartneri esindatus on välisriikides arviliselt isegi suurem kui kõige suurema liikmesriigi esindatus ning mõnel juhul on komisjon välisriigis ainus ELi partner, kelle esindatus on märkimisväärne. Komisjon kasutab ühist kaubanduspoliitikat, peaaegu kõiki arengumaid ja -piirkondi hõlmavaid koostööprogramme ning poliitilist dialoogi, mida teostatakse koos liikmesriikidega. Komisjon saab tuge laialt delegatsioonidevõrgustikult. See võimaldab tal käsitleda väga erinevaid olukordi, sealhulgas ebakindlate riikide probleeme, mida liikmesriigid ei käsitlenud.

(¹) Arenguabi on vastavalt OECD arenguabikomiteele määratletud kui kogu ametlik arenguabi.

(²) Ühenduse arengukoostöö põhineb Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklidel 177–181.

49. Teiseks, arengupoliitika ja ühenduse meetmete vahelise sidususe tagamine ⁽¹⁾ liikmesriikide abil ning eelkõige nendes valdkondades, kus ühenduse poliitika avaldab arengumaadele olulist mõju, näiteks kaubandus, põllumajandus, kalandus ja migratsioonipoliitika, ning selle põhimõtte laialdasem levitamine. Ühendus tugineb oma kogemustele ja ainupädevusele kaubanduse valdkonnas ning omab suhtelist eelist selleks, et anda partnerriikidele toetust küsimustes, mis käsitlevad kaubanduse riiklikesse arengukavadesse integreerimist ja võimaluse korral piirkondliku koostöö toetamist.

50. Kolmandaks, arengu parimate tavade edendamine. Komisjon soodustab koos liikmesriikidega arengualast mõttevahetust Euroopas ja edendab arengu parimaid tavasid, nagu näiteks otsesed eelarvetoetused ja vajaduse korral valdkondlikud toetused, abi lahtisidumine, tulemustepõhine lähenemine ja abi detsentraliseeritud rakendamine. Komisjonil on oma analüütilise võimekuse tugevdamise tulemusena võimalus teatud arenguküsimustes toimida intellektuaalkeskusena.

51. Neljandaks, kooskõlastamise ja ühtlustamise hõlbustamine. Komisjon etendab abi tõhusust käsitleva Pariisi deklaratsiooni rakendamisel aktiivset osa ning on üheks peamiseks jõuks, mis edendab ELi poolt Pariisis omavastutuse, vastavusseviimise, tulemuste ühtlustamise ja vastastikuse aruandluse osas võetud kohustuste täitmist. Komisjon jätkab kooskõlastamise, vastastikuse täiendavuse ja sidususe edendamist, mis kujutavad endast ELi panust laiemale abi tõhususe alasele rahvusvahelisele tegevuskavale. Samuti toetab ühendus katastroofiabi ja katastroofideks valmisoleku alast tõhustatud kooskõlastamist, tehes seda olemasolevate rahvusvaheliste süsteemide ja mehhanismide ning ÜRO rahvusvahelist kooskõlastamist tagava juhtrolli raames.

52. Viiendaks, komisjon on sobilik täidesaatev organ valdkondades, kus suurus ja kriitiline mass on eriti olulised.

53. Kuuendaks, ühendus edendab demokraatiat, inimõigusi, head valitsemistava ja rahvusvahelise õiguse austamist, pöörates erilist tähelepanu läbipaistvusele ja korrupsioonivastasele võitlusele. Komisjonil on demokraatia, inimõiguste ja ülesehitusprotsessi edendamisel positiivsed kogemused ning neid arendatakse edasi.

54. Seitsmendaks, kodanikuühiskonna osalemise põhimõtte jõustamisel toetab komisjoni Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee, kes hõlbustab dialoogi kohaliku tasandi majandus- ja sotsiaalpartneritega.

55. Lisaks püüab ühendus parandada arusaamist vastastikusest sõltuvusest ning julgustada põhja ja lõuna vahelist ühismeelsust. Selleks pöörab komisjon erilist tähelepanu arenguküsimustega seotud teadlikkuse tõstmisele ja ELi kodanike koolitusele arenguküsimustes.

2. Erinev lähenemine vastavalt kontekstile ja vajadustele

2.1 Eristamine arengukoostöö rakendamisel

56. Arengueesmäärke, arengupõhimõtteid ja abi tõhususe alaste kohustuste ⁽²⁾ rakendamist tuleb kohaldada kõigi arengukoostöö komponentide suhtes. Ühendus kasutab kõigis arengumaades vahendeid ja läheneb, mis on vaesuse vähendamiseks ja jätkusuutliku arengu tagamiseks kõige tõhusamad.

57. Ühenduse arengukoostöö rakendamine on kindlasti riigi- või piirkonnaspetsiifiline, kujundatud vastavalt iga partnerriigi või piirkonna eripärale ning põhineb riigi vajadustel, strateegiatel, prioriteetidel ja vahenditel. Eristamine on vajalik, kuna partnerid ja väljakutsed on erinevad.

⁽¹⁾ Kõigis 12 valdkonnas, mida nimetati nõukogu 2005. aasta mais toimunud istungi järeldustes ja sellele lisatud arengupoliitika sidusust käsitlevas teatises.

⁽²⁾ Nimetatud kohustused võeti 2005. aasta märtsis vastuvõetud Pariisi deklaratsiooni kontekstis.

58. Arengueesmärgid on iseenesest vajalikud eesmärgid. Arengukoostöö on laiemas välisgegevuse üheks peamiseks elemendiks, seejuures on kõik välisgegevuse aspektid olulised ning peaksid olema sidusad, vastastikkult toetavad ja võrdse tähtsusega. Riikide, piirkondade ja teemavaldkondade kaupa koostatud strateegiadokumentid on komisjoni programmitöö vahenditeks, millega määratletakse nimetatud poliitika ning kindlustatakse nendevaheline sidusus.

59. Arenguabi on võimalik osutada erinevate meetmete abil, mis võivad üksteist täiendada (projektide toetamine, sektoripõhiste programmide toetamine, sektori- ja uldeelarve toetamine, humanitaarabi ja kriisireaktsiooni toetamine, toetused kodanikuühiskonnale ja selle kaudu ning normide, standardite ja õigusaktide lähendamine jne), ning arvestades seda, millised meetmed on igas riigis kõige tulemuslikumad.

60. Vaesuse kõrvaldamine on oluline nii keskmise kui väikese sissetulekuga partnerriikides. Väikese sissetulekuga riikides ja vähimarenenud riikides on aastatuhande arengueesmärkide saavutamine väga suur väljakutse. Väikese sissetulekuga riikide abistamine põhineb vaesuse vähendamise strateegiatel, milles pööratakse vajalikku tähelepanu põhiteenuste olemasolule ning nende kättesaadavusele, majanduse mitmekesistamisele, toiduainetega kindlustatusele ning demokraatliku valitsemistava ja institutsioonide paremaks muutmisele.

61. Samuti on aastatuhande arengueesmärkide saavutamiseks endiselt oluline keskmise sissetulekuga riikidele antav abi. Mitmetel keskmise sissetulekuga riikide rühma vaesematel liikmetel on vähimarenenud riikidega samalaadsed probleemid. Suur osa maailma vaestest elab nendes riikides, mida sageli iseloomustavad jahmatav ebavõrdsus ja nõrk valitsemine, mis ohustavad nende arenguprotsessi jätkusuutlikkust. Seetõttu jätkab ühendus arenguabi osutamist, tuginedes riikide vaesuse vähendamise või samaväärsetele strateegiatele. Mitmetel keskmise sissetulekuga riikidel on oluline roll poliitilistes, julgeoleku- ja maailmakaubanduse küsimustes ning nad toodavad ja kaitsevad ülemaailmse tähtsusega avalikke hüvesid ja toimivad piirkondlike edumudelitena. Kuid nad on samuti sisemiste ja välise vapustuste läbi haavatavad või toibuvad konfliktidest või kannatavad konfliktide tõttu.

62. ELiga ühinemist ettevalmistava poliitika (selles ulatuses, kus see seondub arengumaadega) eesmärgiks on toetada kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikide võimalikku liikmelisust ning Euroopa naabruspoliitika näeb ette soodustatud partnerluse loomist naabruses asuvate riikidega, lähendades neid Euroopa Liidule ja pakkudes neile võimalust osaleda ühenduse siseturul, toetades samas dialoogi, reforme ning majanduslikku ja sotsiaalset arengut. Kuigi nimetatud poliitika keskenduvad selgelt integratsioonile, sisaldavad nad tavaliselt olulisi arenguaspekte. Vaesuse vähendamine ja sotsiaalsed arengueesmärgid aitavad arengumaades luua jõukamaid, võrdsemaid ja seetõttu ka stabiilsemaid ühiskondi. Vahendid, mis võivad osutada nimetatud poliitika toetamiseks tehnilist ja finantsabi, hõlmavad vajaduse korral arengu parimaid tavaseid, et edendada tõhusat juhtimist ja rakendamist. Nimetatud vahendeid suunavaid poliitika viiakse ellu Euroopa naabruspoliitika ja ELiga ühinemist ettevalmistavate poliitikatega kehtestatud laiemas raamistikus ning nad moodustavad ühenduse laiemate välissuhete lahutamatu osa.

63. Väljapakutud uus ühenduse toetuse poliitika põhiste ja horisontaalsete vahendite ülesehitus⁽¹⁾ võib luua sobiva raamistiku erinevate kontekstide ja tingimuste käsitlemiseks. Selles raamistikus on temaatilised programmid üksteist toetavad ja täiendavad ning määratletud selge lisaväärtuse alusel, mis tuleneb võrdlusest geograafiliste programmidega.

2.2 Vahendite eraldamise objektiivsed ja läbipaistvad kriteeriumid

64. Ülemaailmsel geograafilisel ja valdkondlikul jaotamisel juhitakse vahendite eraldamist ja nende edasise kasutamise ülevaatamist standardsete, objektiivsete ja läbipaistvate kriteeriumide alusel, mis tuginevad vajadustele ja tulemustele. Tuleks võtta arvesse konflikt-, kriisi-, või katastroofiolukorras olevate riikide ees seisvaid konkreetseid raskusi koos erinevate programmide spetsiifilise laadiga.

65. Vajaduste kriteeriumid hõlmavad rahvastikku, sissetulekut inimese kohta, vaesuse ulatust, sissetuleku jaotust ja sotsiaalse arengu taset; tulemuslikkuse kriteeriumid hõlmavad edusamme poliitilises, majanduslikus ja sotsiaalsfääris, edusamme hea valitsemistava valdkonnas ning abi tulemuslikku kasutamist ning eriti seda, kuidas riik kasutab piiratud ressursse (eelkõige oma ressursse) arengu edendamiseks.

⁽¹⁾ Komisjoni ettepanek nõukogule ja Euroopa Parlamendile põhineb kolmel poliitika põhisel vahendil: Euroopa naabruspoliitika ja partnerlus, arengu- ja majanduskoostöö ning ettevalmistustöö ELiga ühinemiseks ning lisaks kolm horisontaalset vahendit: humanitaarabi, stabiilsus ja makromajanduslik finantsabi.

66. Arengupoliitikas tuleb jagada vahendeid nii, et võetaks arvesse nende vahendite mõju vaesuse vähendamisele. Sellest tulenevalt tuleb erilist tähelepanu pöörata vähimarenenud ja teiste väikese sissetulekuga riikide olukorrale, mis on osa lähenemisest, kuhu on hõlmatud ka partnerriikide valitsuse jõupingutused vaesuse vähendamiseks ning nende tulemuslikkus ja toetuse vastuvõtmise suutlikkus. Vähimarenenud ja väikese sissetulekuga riikidele antakse üldiste vahendite eraldamisel eesõigus. Ühendus peaks leidma võimalusi, kuidas keskenduda rohkem kõige vaesematele riikidele, võttes erilise tähelepanu alla Aafrika riigid. Vajalikku tähelepanu tuleb pöörata keskmise sissetulekuga riikidele, eelkõige selle riikide rühma vaesematele liikmetele, kellest paljudel on väikese sissetulekuga riikidega sarnased probleemid.

3. Partnerriikide vajadustega arvestamine

3.1 Keskendamise põhimõtte järgimine paindlikkust säilitades

67. Ühendus juhindub riike ja piirkondi puudutavas kavandamises keskendamise põhimõttest. See on abi tõhususe tagamiseks määrava tähtsusega. Ühendus rakendab nimetatud põhimõtet kõikides oma riiklikes ja piirkondlikes programmides. See tähendab, et ühenduse abi kavandamise käigus valitakse välja rangelt piiratud arv tegevusvaldkondi, et mitte hajutada jõupingutusi liiga paljude sektorite peale. Partnerluse, omavastutuse ja ühtlustamise vallas võetud kohustuste täitmiseks tehakse see valik riikide ja piirkondade tasandil.

68. Prioriteedid määratakse kindlaks partnerriikide vahel ühise analüüsi põhjal läbiviidava läbipaistva ja süvendatud dialoogi põhjal ning tagades vastastikuse täiendavuse erinevate rahastajate, eelkõige liikmesriikide vahel. Kavandamine peaks olema piisavalt paindlik, et tulla kiiresti toime ka ettenägematute vajadustega.

69. Ühtlustamise tegevuskava nõuab, et rahastajad töötaksid partnerriikide üld- ja valdkondliku poliitika toetamisel üheskoos. Ühendus aitab partnerriikidel juhtida riigile kõigi abiandjate poolt antavate toetuste mitmeaastase kavandamise ettevalmistamist ja kooskõlastamist. Selle töö lähtekohaks on aastatuhande arengueesmärkide saavutamiseks seotud või samaväärsed riiklikud vaesuse vähendamise strateegiad.

3.2 Ühenduse tegevusvaldkonnad

70. Ühenduse eriline roll ja suhtelised eelised tingivad ühenduse panuse keskendamise teatud valdkondadesse, kus ühendusel on suhtelised eelised. Seepärast arendab komisjon nendes valdkondades oma asjatundlikkust ja võimekust edasi. Erilist tähelepanu pööratakse vajaliku võimekuse ja asjatundlikkuse loomiseks riigi tasandil kooskõlas detsentraliseerimisprotsessi ja partnerriikide omavastutusega.

71. Ühendus on partnerriikide väljendatud vajadustele vastates aktiivne peamiselt alljärgnevalt toodud valdkondades, millest mõningate suhtes võib arvestada, et ühendusel on neis suhteline eelis.

Kaubandus ja piirkondlik lõimimine

72. Ühendus aitab arengumaid kaubanduses ja piirkondlikus lõimumises, edendades õiglast ja keskkonناسäästlikku majanduskasvu, sujuvat ja järkjärgulist lõimumist maailmamajandusega ning luues sideme kaubandusstrateegiatega ja vaesuse vähendamise strateegiatega või muude samaväärsete strateegiatega vahel. Selle valdkonna prioriteedid on institutsioonide ja võimekuse tugevdamine sellisel, et saaks tõhusal moel luua ja rakendada mõistlikku kaubandus- ja lõimumispoliitikat, ning erasektori toetamine kaubavahetuse uute võimaluste ärakasutamiseks.

73. Konkreetset meetmed sõltuvad paljuski partnerriike iseloomustavatest tunnustest. Kõige vaesemate riikide, eelkõige vähimarenenud riikide ja väikeste sisemaa- või saareriikide puhul on vaja erilist tähelepanu pöörata pakkumisele ja erasektori konkurentsivõime suurendamisele.

74. Kaubanduslikud tõkked on sageli kõige kõrgemad arengumaade endi vahel. Piirkondliku lõimumisega saab neid tõkkeid vähendada. AKV riikide puhul aitab see ka ette valmistada majanduspartnerluse kokkuleppeid. Mitmetele riikidele, eriti neile, kellele EL on peamine kaubavahetus- ja investeringupartner, on kasulik ELi ühtset turgu reguleerivate õigusaktide ühtlustamine.

Keskkond ja loodusvarade säästev majandamine

75. Ühendus toetab oma partnerriikide tehtavaid jõupingutusi kaasata arengusse keskkonnaküsimused ning aitab suurendada partnerriikide võimekust mitmepoolsete keskkonnakokkulepete rakendamisel. Ühendus pöörab erilist tähelepanu algatustele, mille eesmärk on säästvalt majandada ja säilitada loodusvarasid, mis on tuluallikaks ja vahendiks töökohtade arvu, maapiirkondade tuluallikate ja keskkonnakaupade ja -teenuste tagamiseks ja arendamiseks. Sel eesmärgil julgustab ja toetab ühendus riiklikke ja piirkondlikke strateegiaid; ühendus osaleb ka Euroopa või ülemaailmsetes algatustes ja organisatsioonides ning annab neisse oma panuse. Tugevam toetus ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni rakendamisele aitab peatada bioloogilise mitmekesisuse hävimist ja edendada bioloogilist ohutust ja bioloogilise mitmekesisuse säästvat majandamist. Kõrbestumise kontrollimise ja maa säästva majandamisega seoses keskendub ühendus ÜRO kõrbestumise vastu võitlemise konventsiooni rakendamisele maa-alade säästva majandamise küsimuste tõhusa lõimimise teel arenguriikide strateegiatesse. Säästva metsmajandusega seoses toetab ühendus jõupingutusi ebaseadusliku metsaraide vastu võitlemisel ning pöörab erilist tähelepanu metsaõigusnormide täitmise järelevalvet, metsahaldust ja puidukaubandust käsitleva ELi tegevuskava (*Forest Law Enforcement, Governance and Trade — FLEGT*) rakendamisele.

76. Kliimamuutustega seoses keskendub ühendus oma jõupingutustes ELi kliimamuutusi käsitleva tegevuskava rakendamisele arengukoostöö raames ja tihedas koostöös liikmesriikidega. Kliimamuutuste negatiivsete mõjudega kohanemine on vähimarenenud riikidele ja väikestele saartel asuvatele arenguriikidele antava ühenduse toetuse keskmes. Ühendus püüab edendada ka keemiatoodete ja jäätmete säästvat majandamist, võttes eelkõige arvesse nende seotust terviseküsimumustega.

Infrastruktuur, side ja transport

77. Ühendus edendab transpordis sektoripõhist säästvat lähenemist. Sellise lähenemise põhimõtetele on partnerriikide omavastutus ja prioriteetide seadmine lähtudes vaesuse vähendamise või samaväärsetest strateegiatest, partnerriikide vajaduste rahuldamine, transpordi ohutuse, taskukohasuse ja tõhususe tagamine ning negatiivsete keskkonnamõjude vähendamine. Selleks on vajalik strateegia, millega luuakse majanduslikult, rahaliselt, keskkonnaalasel ja institutsionaalsel jätkusuutlik transpordisüsteem.

78. Ühendus vastab olemasolevate eelarvevahendite piires eelkõige Aafrika riikidest tulevatele järjest sagedasematele palvetele, et toetajad suurendaksid infrastruktuuri, sealhulgas vaesuse vähendamiseks tehtavaid jõupingutusi toetava majanduse infrastruktuuri rahastamist. Ühendus osutab abi eri tasanditel. Lähtepunktiks on riigi tasand, kus põhiline osa abist suunatakse partnerriikide strateegiate kaudu, tagades optimaalse tasakaalu investeerimise ja ülalpidamise vahel. Piirkonna ja kontinendi tasandil algatab ühendus infrastruktuuri partnerluse, mille raames tehakse koostööd piirkondlike majandusühenduste ja teiste oluliste partneritega, sealhulgas erasektoriga. Toetatakse partnerlust erasektoriga.

79. Ühendus toetab ka side- ja infotehnoloogia laiemat kasutamist, et ületada lõhe digitaalvaldkonnas. Ühendus suurendab oma toetust ka arenguküsimumustega seotud teadustööle.

Vesi ja energia

80. Ühenduse veeressursside integreeritud haldamise raampoliitika eesmärk on tagada iga inimese piisav varustamine kvaliteetse joogiveega ning sanitaar- ja hügieeninõuete täitmine vastavalt aastatuhande arengueesmärkidele ja Johannesburgis seatud eesmärkidele. Lisaks on sihiks seatud raamistiku loomine kõikide veeressursside pikaajaliseks kaitseks, millega hoitaks ära veevarude seisundi edasine halvenemine ja edendatakse säästvat veekasutust.

81. Euroopa Liidu veealgatus aitab kaasa nimetatud eesmärkide saavutamisele. Selle põhielementideks on poliitilise tegevemiskohustuse tugevdamine, vaesuse vähendamiseks tehtavate pingutuste ja jätkusuutliku arengu kontekstis vee- ja sanitaarküsimuste esiletõstmise, veevarude parema haldamise edendamine, veemajanduse küsimustes piirkondliku ja allpiirkondliku koostöö julgustamine ning täiendava rahastamise ligimeelitamine.

82. Suurel osal arengumaade elanikkonnast ei ole juurdepääsu moodsatele energeetikateenustele ja nad sõltuvad ebatõhusatest ja kulukatest kodumajapidamise energiaga varustamise süsteemidest. Ühenduse poliitika keskendub seega mõistliku institutsioonilise ja rahastamisesekskonna toetamisele, teadlikkuse tõstmisele, võimekuse tugevdamisele ja rahakogumisele, et parandada juurdepääsu kaasaegsetele, taskukohastele, säästvatele, tõhusatele, puhastele (sealhulgas taastuvenergiat kasutavatele) energeetikateenustele ELi energeetikaalgatuse ja teiste rahvusvaheliste ja siseriiklike algatuste kaudu. Jõupingutusi tehakse ka tehnoloogia hüppelise arengu toetamiseks sellistes valdkondades nagu energeetika ja transport.

Maapiirkondade areng, territoriaalplaneerimine, põllumajandus ja toiduainetega kindlustatus

83. Põllumajandus ja maapiirkondade areng on vaesuse vähendamise ja majanduskasvu seisukohalt otsustava tähtsusega. Investeeringute taaskäivitamiseks maapiirkondades toetab ühendus riikide juhitavat, ühist, hajutatud ja keskkonnasäästlikku territoriaalset arengut, mille sihiks on kaasata abisaajad investeeringute kindlaksmääramise ja vahendite haldamise, et toetada kohalike arengukeskuste tekkimist, ületamata seejuures ökosüsteemide talvuspiire. Püsivate tulemuste saavutamiseks on oluline edendada kõikidel tasanditel sidusat ja edasiviivat poliitilist keskkonda.

84. Ühendus jätkab tööd toiduainetega kindlustatuse parandamiseks rahvusvahelisel, piirkondlikul ja riikide tasandil. Ühendus toetab strateegilisi lähenemisi pikemat aega toidupuudust kannatavates riikides. Keskendutakse ennetustegevusele, turvavõrgustikele, vahenditele juurdepääsu parandamisele, toitumise kvaliteedile ja võimekuse arendamisele. Erilist tähelepanu pööratakse üleminekuolukordadele ja hädaabi tõhususele.

85. Põllumajanduse valdkonnas paneb ühendus rõhku juurdepääsule ressurssidele (maa, vesi, rahalised vahendid), tootmise jätkusuutlikule suurendamisele (kus see on asjakohane ja eelkõige vähimarenenud riikides), konkurentsivõime suurendamisele piirkondlikel ja rahvusvahelistel turgudel ja riskide haldamisele (riikides, mis sõltuvad põhitoodetest). Selleks, et arengumaad saaksid kasu tehnoloogilisest arengust, toetab ühendus ülemaailmsel tasandil tehtavaid põllumajandusuringuid.

Valitsemine, demokraatia, inimõigused ning majandus- ja institutsionaalsete reformide toetamine

86. Vaesuse vähendamiseks ja jätkusuutliku arengu saavutamiseks on tähtis teha edusamme inimõiguste kaitsmisel, hea valitsemistava rakendamisel ja demokraatiseerimisel⁽¹⁾. Kõikidel inimestel peaksid olema kõik inimõigused kooskõlas rahvusvaheliste lepingutega. Ühendus edendab sellest lähtuvalt kõikide inimeste inimõiguste austamist koostöös riikide ja valitsusväliste osalejatega partnerriikides. Ühendus püüab aktiivselt edendada inimõigusi kui riigisiselt peetava valitsemist käsitleva ühise dialoogi lahutamatu osa. Hea valitsemistava julgustamiseks on vajalik pragmaatiline lähenemisviis, mis põhineb iga riigi konkreetsel kontekstil. Ühendus toetab aktiivselt ühist riigisiselt peetavat dialoogi valitsemise teemadel sellistes valdkondades nagu korruptsiooni vastu võitlemine, avaliku sektori reform, õiguskaitse kättesaadavus ja kohtusüsteemi reform. See on olulise tähtsusega riikide algatatud reformikavade koostamisel aruandekohustuse ja institutsioonilise keskkonna raames, mis toetab inimõigusi ning demokraatia ja õigusriigi põhimõtteid.

⁽¹⁾ 2003. aasta teatises juhtimise ja arengu kohta esitatakse ühendusepoolne juhtimist puudutav määratlus ja lähenemisviis.

87. Parandamiseks riikide poolt läbiviidavate reformide seaduslikkust ja vastutavate isikute aruandekohustust, rõhutab ühendus nimetatud reformide puhul kõrgetasemelise poliitilise sekkumise vajalikkust. Ühendus toetab sellega seoses ka detsentraliseerimist ja kohalikke omavalitsusi, parlamendi rolli tugevdamist, vaeste inimeste turvalisust ning selliste riiklike protsesside tugevdamist, tänu millele tagatakse vabad, õiglased ja läbipaistvad valimised. Ühendus edendab demokraatliku valitsemistava põhimõtteid rahanduse, maksunduse ja õiguse valdkondades.

88. Koostöös Bretton Woodsi institutsioonidega jätkab ühendus aktiivset tegutsemist majandus- ja institutsionaalsete reformide valdkonnas, sealhulgas seoses vaesuse vähendamise strateegiatega, pidades dialoogi ja toetades rahaliselt nendesse programmidesse kaasatud valitsusi. Ühendus pöörab jätkuvalt tähelepanu sellele, kuidas reformid mõjutavad majanduskasvu, ärikeskkonna parandamist, makromajanduslikku stabiilsust ja vaesuse vähendamist. Ühendus soodustab riikide tegelikku omavastutust reformide eest, seades oma dialoogis keskele kohale tulemused. Erilist rõhku paneb ühendus riigi rahanduse juhtimise parandamisele, mis on korrupsioonivastase võitluse ja kulude efektiivsuse tõstmise põhiline element.

Konfliktide ennetamine ja ebakindlad riigid

89. Ühendus arendab oma institutsioonide pädevuste piires välja üldise ennetava lähenemise riigi nõrgenemisele, konfliktidele, loodusõnnetustele ja muud liiki kriisidele. Ühendus aitab selles kaasa partnerriikide ja piirkondlike organisatsioonide jõupingutustele tugevdada varajase hoiatamise süsteeme ja demokraatliku juhtimise alast ja institutsionaalset võimekust. Ühendus parandab ka tihedas koostöös ja kooskõlas olemasolevate nõukogu struktuuridega enda valmisolekut ära tunda varajasi märke riigi nõrgenemisest, parandades koostöös teostatavaid analüüse ja jälgimist ning keerulises olukorras, ebakindlate või lagunevate riikide hindamist koos teiste rahastajatega. Ühendus rakendab kogu programmitöös aktiivselt OECD põhimõtteid hea rahvusvahelise tegevuse kohta ebakindlates riikides.

90. Keerulise partnerluse olukordades ja ebakindlate või lagunevate riikide puhul on ühenduse kohesteks prioriteetideks pakkuda põhiteenuseid ja käsitleda vajadusi koostöös kodanikuühiskonna ja ÜRO organisatsioonidega. Ühenduse tegevuse kontseptsioon pikemas perspektiivis näeb ette riikidega partnerluses olles riikide omavastutuse suurendamist, seaduslike, tõhusate ja stabiilsete riigivõimuorganite ülesehitamise jätkamist ning aktiivse ja organiseerunud kodanikuühiskonna kujundamist.

91. Ühendus koostab endiselt olulise konfliktiohuga riikide jaoks üldplaane, mis peaksid arvestama konfliktiriski suurendada või vähendada võivate poliitikatega.

92. Ühendus jätkab konfliktide ennetamise ja lahendamise toetamist ning rahu tagamist, tegeledes vägivaldsete konfliktide esmasete põhjustega, eriti vaesuse, degradeerumise, maade ja loodusvarade jaotamise ning nendele ligipääsuga seotud ärakasutamise ja ebavõrdsusega, nõrga juhtimise, inimõiguste rikkumise ja soolise ebavõrdsusega. Samuti edendab ühendus dialoogi, kaasamist ja leppimist rahu soodustamiseks ja vägivaldpuhangute vältimiseks.

Inimareng

93. Tervist, haridust, kultuuri ja soolist võrdõiguslikkust puudutava ühenduse inimarengu poliitikaraamistiku eesmärk on parandada inimeste elu vastavalt aastatuhande arengueesmärkidele ning ülemaailmse ja riikide tasandil toimuva tegevuse abil. Selle edasiviivaks põhimõtteks on inimestesse investeerimine ja nende hindamine ning soolise võrdõiguslikkuse ja õigluse edendamine.

94. Aastatuhande arengueesmärke ei ole võimalik saavutada, kui ei tehta edusamme rahvusvahelise rahvastiku- ja arengukonverentsi Kairo tegevuskavas esitatud üldiste tervise ning seksuaalse enesemääramise ja soojätkamisega seotud õiguste eesmärgi täitmisel. Võitluseks HIV/AIDSi, tuberkuloosi ja malaaria hävitava mõjuga arengumaades töötatakse välja Euroopa tegevusprogrammi raames võetavate ELi ühiste meetmete teekaart. Ühendus toetab tervise ning seksuaalse enesemääramise ja soojätkamisega seotud õiguste edendamistrateegiatega täielikku rakendamist ning seostab sellekohase toetuse HIV/AIDSi vastase võitlusega. Ühendus käsitleb ka meditsiinitöötajate erakordset inimressursi kriisi, tervishoiu korraldiku rahastamist ja tervishoiusüsteemide tugevdamist, et saavutada tervishoius paremaid tulemusi ning muuta ravimeid vaestele taskukohasemaks.

95. Aastatuhande arengueesmärkidega seotud tulemuslikkuse näitajaid täpsustatakse, et ühendada valdkondlikud või eelarvelised toetused paremini edusammudega aastatuhande arengueesmärkide saavutamisel ning tagada tervishoiu ja hariduse piisav rahastamine.

96. Ühendus soovib panustada algatusse "haridus kõigile". Hariduses on prioriteetidid kvaliteetne algharidus ja kutseharidus ning ebavõrdsuste kaotamine. Erilist tähelepanu pööratakse tütarlaste hariduse ja nende turvalisuse edendamisele koolis. Toetatakse riiklikuks otstarbeks mõeldud sektoripõhiste plaanide väljatöötamist ja rakendamist ning osalemist regionaalsetes ja ülemaailmsetes temaatilistes haridusalastes algatustes.

Sotsiaalne ühtekuuluvus ja tööhõive

97. Vaesuse kõrvaldamise kontekstis soovib ühendus ennetada sotsiaalset tõrjutust ja võidelda igasuguse diskrimineerimise vastu. Ühendus edendab sotsiaalset dialoogi ja kaitset, eesmärgiga käsitleda eelkõige soolist ebavõrdsust, põliselanike õigusi, kaitsta lapsi inimkaubanduse, relvastatud konfliktide, kõige halvemate lastetöö vormide ja diskrimineerimise eest ning parandada puuetega inimeste olukorda.

98. Toetatakse võrdsust edendavat sotsiaal- ja maksupoliitikat. Prioriteetsete meetmete hulka kuulub toetus sotsiaalkindlustusreformidele ning maksureformidele, ettevõtete sotsiaalsele vastutusele, vaeseid toetavale majanduskasvule ja tööhõivele.

99. Tööhõive on sotsiaalse ühtekuuluvuse kõrgele tasemele jõudmise põhiline tegur. Ühendus edendab investeringuid, millega luuakse uusi töökohti ja toetatakse inimressursi arendamist. Selles osas toetab ühendus Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) tegevuskava, mis näeb ette kõigile inimväärse töö tagamist.

3.3. Süvalaiendamise tüüpi lähenemise tugevdamine

100. Mõnede küsimuste puhul tuleb lisaks konkreetsete meetmete ja poliitikasuundade rakendamisele kasutada süvalaiendamise tüüpi lähenemist, sest kõnealused küsimused kajastavad ka kõigile algatustele kohaldatavaid üldisi põhimõtteid ning nõuavad seega pingutusi mitmetes valdkondades.

101. Ühendus tugevdab kõikide tegevuste raames süvalaiendamise tüüpi lähenemist järgmistele valdkondadevahelistele küsimusele: inimõiguste edendamine, sooline võrdsuslikkus, demokraatia, hea valitsemistava, laste ja põliselanike õigused, keskkonnasäästlikkus ja HIV/AIDSi vastu võitlemine. Need valdkondadevahelised küsimused on juba isenesest vajalikud eesmärgid ning äärmiselt olulised koostöö mõju ja jätkusuutlikkuse tugevdamiseks.

102. Seda lähenemist ellu viies kasutab komisjon süstemaatiliselt ja strateegiliselt kõiki tema käsutuses olevaid vahendeid (¹). Komisjon tagab ka oma talituste võimekuse nimetatud poliitikat rakendada. Komisjon süvendab dialoogi oma partnerriiikidega, et soodustada nimetatud küsimuste kaasamist riiklikusse poliitikasse ja vaesuse vähendamise strateegiasse. Samuti toetab komisjon ekspertide ja tehnilise toe võrgustike rajamist.

(¹) Süstemaatiliselt viiakse läbi strateegilisi keskkonnahindamisi ja mõjude analüüse meeste-naiste võrdsuslikkuse küsimustes, sealhulgas eelarveliste (eelarve keskkonnasõbralikumaks muutmise (*greening the budget*)) ja valdkondlike toetuste raames.

Demokraatia, hea valitsemistava, inimõigused, laste ja põliselanike õigused

103. Demokraatiat, head valitsemistava, inimõigusi ja laste õigusi edendatakse partnerluses kõikide riikidega, kes saavad ühenduselt arenguabi. Neid küsimusi tuleks süstemaatiliselt arvesse võtta ühenduse arenguvahendites kõikide riikide ja piirkondade strateegiadokumentide vahendusel. Arengukoostöö raames põliselanike õiguste säilitamisel on peamiseks põhimõtteks tagada nende täielik osalemine ja asjaomaste ühiskondade vabatahtlik ning teadev nõusolek selleks.

Sooline võrdõiguslikkus

104. Naiste ja meeste võrdõiguslikkus ja mõlemate sugupoolte aktiivne osalemine kõikides sotsiaalse edu aspektides on vaesuse vähendamisel peamised eeltingimused. Sugupooli puudutatavat küsimust tuleb käsitleda otseses seoses vaesuse vähendamise, sotsiaalse ja poliitilise arengu ning majanduskasvuga ning see tuleb kaasata kõikidesse arengukoostöö aspektidesse. Soolist võrdõiguslikkust edendatakse toetades võrdseid õigusi, võrdselt juurdepääsu ressursidele ja kontrolli nende kasutamise üle ning poliitilist ja majanduslikku sõnaõigust.

Keskkonnasäästlikkus

105. Ühendus toetab partnerriikide pingutusi (nii valitsuse kui kodanikuühiskonna tasandil) keskkonnaküsimuste arenguga lõimimisel, sealhulgas mitmepoolsete keskkonnakokkulepete rakendamisel⁽¹⁾. Ühendus aitab sel eesmärgil ka nende riikide võimekust suurendada. Keskkonnakaitsega tuleb arvestada kõikide ühenduse poliitiliste määratlemisel ja rakendamisel eelkõige jätkusuutliku arengu edendamiseks.

HIV/AIDS

106. HIV/AIDSi vastast võitlust määratletakse kõikides riikides kui erinevaid sektoreid ja institutsioone kaasavaid jõupingutusi. HIV/AIDSiga seotud pingutusi on vaja veel lõimida mitmetesse tegevustesse, mis ei ole selle teemaga otseselt seotud, ning teatud valdkondade toetamist puudutatavatesse tööprogrammidesse.

3.4. Toetus ülemaailmsetele algatustele ja fondidele

107. Komisjon aitab endiselt kaasa ülemaailmsetele algatustele, mis on selgelt seotud aastatuhande arengueesmärkide ja ülemaailmse tähtsusega avalike hüvedega. Ülemaailmsed algatused ja fondid on võimas vahend uute poliitiliste meetmete rakendamiseks või olemasolevate tugevdamiseks, kui nende mõju ei ole piisav. Samuti suurendavad nad avalikkuse teadlikkust ja toetust lihtsamini kui traditsioonilised toetuse vormid. Seda liiki abi peaks olema viidud vastavusse riiklike strateegiatega, aitama kaasa riikidega dialoogi pidamisele ning abi sihiks peaks olema rahaliste vahendite lülitamine asjaomaste riikide eelarvetsükklisse.

108. Ülemaailmsete algatuste ja fondide lisaväärtust tuleb hinnata iga kord eraldi pärast komisjoni konsulteerimist liikmesriikidega ja vajadusel Euroopa Parlamendiga eelarveküsimuste osas. Komisjon määrab kindlaks kriteeriumid, mille alusel otsustatakse, kas ja mil määral ühendus osaleb ülemaailmsetes fondides. Komisjon eelistab algatusi, mis aitavad saavutada aastatuhande arengueesmärke ja suurendada ülemaailmse tähtsusega avalike hüvede kättesaadavust.

3.5 Arengupoliitika sidusus

109. Komisjon ja liikmesriigid valmistavad ette jooksva tööprogrammi arengupoliitika sidusust käsitlevate 2005. aasta mai nõukogu järelduste rakendamiseks. Nimetatud tööprogramm pakub välja tegevusprioriteedid, määratleb nõukogu, liikmesriikide ja komisjoni rollid ja vastutuse ning esitab tegevuste järjestuse ja ajakavad eesmärgiga tagada, et poliitikal, mis ei ole seotud arenguabiga, aitaksid arengumaadel aastatuhande arengueesmärke saavutada. Komisjon tõhustab oma olemasolevaid vahendeid, eelkõige mõjude hindamise süsteemi ja konsultatsioone arengumaadega poliitika väljakujundamisel ja rakendamisel, ning võtab vajadusel uusi meetmeid arengupoliitika sidususe suurendamiseks.

⁽¹⁾ Kliima, bioloogiline mitmekesisus, kõrbestumine, jäätmed ja keemiatooted.

110. Olenemata teistes arengupoliitika sidusust puudutavates kohustustes saavutatud edust, pööratakse kiiret tähelepanu migratsiooniga seotud kohustustele ja tegevustele. Sellega seoses kavatseb komisjon lisada migratsiooni- ja pagulasküsimused riiklikesse ja piirkondlikesse strateegiatesse ning nimetatud teemadega tegelevate riikidega sõlmitud partnerlusse, samuti edendab komisjon migratsiooni ja arengu vahelisi sünergiid nii, et migratsioon muutuks arengu suhtes positiivseks jõuks. Komisjon toetab arengumaid migratsiooni juhtimise alases poliitikas ning inimkaubanduse vastu võitlemisel tehtavates jõupingutustes, selleks et tagada migrantide inimõigustest kinnipidamine.

4. Vajadustest ja tulemuslikkusest lähtuvad rakendusviisid

111. Ühendusel on arenguabi rakendamiseks palju eri viise, mis võimaldavad tal tulla toime eri vajadustega eri kontekstides. Erinevad rakendusviisid on olemas kõikide geograafiliste ja temaatiliste programmide jaoks ja näitavad tõelist ühenduse lisaväärtust.

112. Ühenduse abi, olgu selleks projektide, sektoripõhiste programmide, sektori-või üldeelarve toetamine, peaks toetama partnerriikide vaesuse vähendamise või samaväärseid strateegiaid. Igale riigile kõige sobivama ühenduse abi andmise viisi valik toimub kavandamise faasis, mis peab olema järjest rohkem kooskõlastatud valdkondlike poliitikasuundade kujundamisprotsessi ja riiklike eelarvete rakendamisega.

113. Sobivate võimaluste korral on majandus- ja maksureformide toetuse ja vaesuse vähendamise strateegiate eelistatuid rakendusviisi teatud valdkondadele või avalike kulutuste üldprogrammidele suunatud eelarvetoetus. Eelarvetoetused võimaldavad toetust saavatel riikidel toime tulla tegevuseelarvete suurenemisega, soodustavad ühtlustamist ja riikliku poliitika järgimist, aitavad vähendada tehingukulusid ja edendavad tulemustepõhist lähenemist. Sellised programmid eeldavad tavaliselt rahvusvaheliste finantsinstitutsioonide toetust, millega koordineeritakse ühenduse toetust. Ühenduse täiendava toetuse lisaväärtus ja mis tahes lisatingimused peaksid olema selgelt määratletud. Abisaavate riikide rahanduse juhtimise suutlikkust tugevdatakse ja jälgitakse hoolikalt.

114. Otsese eelarvetoetuse andmisel peetakse kinni OECD/DACi eelarvetoetuste hea tava juhistest, eriti ühtlustamise, koordineerimise ja tingimuste suhtes. Eelarvetoetuse andmise juhised kehtivad kõigi partnerriikide suhtes ning neid tugevdatakse selgete kontrolltähistega kehtestamisega ja antud abistamisviisi tõhususe kontrollimiseks seatud näitajate jälgimisega.

115. Ühendus kasutab järjepidevalt tulemustepõhist ja edunäitajatel põhinevat lähenemist. Tingimuste seadmine areneb järjest enam "lepingu" kontseptsiooni poole, mis põhineb läbiräägitud ja tulemusteks sõnastatud vastastikustel kohustustel.

116. Viimastel aastatel on suurimaks uuenduseks olnud väikerahastamisel põhinev lähenemine. Seda lähenemist arendatakse edasi, pannes rõhku võimekuse tugevdamisele ja asjakohaste teadmistega organisatsioonide olemasolule.

117. Võla vähendamine, mis on võrreldav kaudse eelarveabiga, võiks tänu madalatele tehingukuludele ja rahastajatevahelist ühtlustamist ja koordineerimist soodustavale olemusele aidata riikidel vähendada oma tundlikkust väliste vapustuste suhtes, kui see on vajalik ja kohane.

118. Ühenduse abi antakse jätkuvalt peamiselt tagastamatute toetuste vormis, mis sobib eriti kõige vaesematele ja kõige väiksemate tagasimaksmise võimalustega riikidele.

119. Tagamaks abisaavatele riikidele antava abi maksimaalse mõju, tuleks tugevdada sünergiid Euroopa Investeeringispanga ja teiste finantsinstitutsioonide poolt toetatavate programmide ja ühenduse poolt rahastatavate programmide vahel. Ühenduse abi rakendamisel mängib üha olulisemat rolli Euroopa Investeeringispang, investeerides arengumaade era- ja avalikesse ettevõtetesse.

120. Mitmepoolse abi tõhustamiseks suurendab ühendus ka enda koostööd ÜRO süsteemiga, rahvusvaheliste finantseerimisasutuste ja teiste asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonide ja agentuuridega, kui selline koostöö annab lisaväärtuse.

121. Ühendus püüab saavutada edu selliste juhiste määratlemisel, mis puudutavad tegevust kriisiolukorras olevates riikides või kriisist väljuvates riikides, ning kohandada oma vahendite eraldamise menetlused ja sekkumisviisid nii, et tal oleks võimalik reageerida kiiresti ja paindlikult ning erinevate sekkumisviisidega.

5. Juhtimisreformide osas tehtud edusammud

122. Komisjon algatas 2000. aastal reformikava, mille eesmärgiks oli kiirendada ühenduse välisabi rakendamist ja parandada abi osutamise kvaliteeti. Reformikava tulemusena: i) parandati kavandamist sidusa projekttsükli raames, keskendudes eelkõige vaesuse kõrvaldamisele; ii) loodi koostöotalitus EuropeAid, mis ainsa üksusena vastutab abi rakendamise eest; iii) lõpetati üleandmisprotsess, mille järel vastutavad nüüd abi juhtimise eest 80 delegatsiooni; iv) tugevdati inimressursse, et kiirendada rakendamist; v) parandati tööviise ühtlustatud ja lihtsustatud korra, paremate teabesüsteemide ja parema väljaõppega personali abil; vi) parandati kvaliteeti tänu kvaliteeti toetavale ja jälgivale protsessile projektijuhtimise erinevatel etappidel, ja vii) kiirendati abi rakendamist.

123. Reformikava vajab siiski veel täiustamist ja sellega tegeldakse. Tegevuse teiste rahastajatega ühtlustamise ja täiendamise tegevuskaval on suur positiivne mõju abi osutamisele. Oma töös jätkab komisjon menetluste sujuvamaks muutmist, delegatsioonide suunas detsentraliseerimise soodustamist, delegatsioonide ja peakorterite vahelise koostoime täpsustamist ja teabesüsteemide parandamist. Sellega seoses pööratakse projektide ja programmide kvaliteedile algusest peale suuremat tähelepanu tugevdatud kvaliteeti toetava protsessi abil. Selleks on iga partnerriigi puhul vajalik ka selgem keskendumine piiratud arvuga valdkondadele (ja piiratud arvuga tegevustele valitud valdkondades). Rakendamise käigus tuleks paremini ära kasutada järelevalvehendideid ning programmide lõpus tehtud hindamised tuleks selgemini lõimida projektide kavandamisse ja määratlemisse.

6. Jälgimine ja hindamine

2000. aasta arengupoliitika avalduse hindamisest saadud õppetunnid

124. 2000. aasta Euroopa Ühenduse arengupoliitika hindamine ja selle mõju ühenduse abile tõid esile mitmeid asjaolusid, millest tuleks õppida. Selgus vajadus arvestada hiljutiste rahvusvaheliste arengualaste kohustustega, nagu ÜRO konverentsidel võetud kohustused, ning arengu parimate tavade seoses tehtud edusammudega, nagu eelarvetoetus ja Pariisi deklaratsioon. Selgus ka, et komisjonil tervikuna peaks arengupoliitika avalduse eest olema suurem omavastutus ja Euroopa Parlament peaks arengupoliitika avaldust laialdaselt toetama. Arengupoliitika avaldust tuleks järjepidevalt rakendada ühenduse arenguprogrammides kõikides arengumaades. Nende märkustega arvestati uue avalduse vastuvõtmisel ning neid võetakse täiel määral arvesse tulevikus ELi abi rakendamisel kõikides arengumaades.

Rakendamise jälgimine tulevikus

125. Komisjon peaks selle poliitika rakendamiseks töötama välja mõõdetavad eesmärgid ning saavutatud edusamme korrapäraselt hindama iga-aastases aruandes Euroopa Ühenduse arengupoliitika rakendamise kohta.

126. Komisjon tagab, et kõik kavandamist ja ühenduse arenguabi rakendamist juhtivad komisjoni talitused ja delegatsioonid kasutaksid seda Euroopa Ühenduse arengupoliitikat ühenduse eesmärkide ja põhimõtete peamise lähtepunktina igat liiki arengukoostöö rakendamisel.

Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate avaldus

Juhul kui mõni liikmesriik soovib üle vaadata käesoleva avalduse kohaldatavust teatud riigis OECD/DACi 2006. aasta aprilli otsuse järel, võtab nõukogu seda arvesse.
